

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. november 12.

Csütörtök.

XXII évfolyam. 91 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyiltterek díja előre fizetendő.

Szabadság és rend.

A képviselőháznak tehát mégis csak van ismét elnöke; a t. Ház annyira megemberelte magát, hogy legalább ebben az egy pontban betartotta az alkotmányos formákat. Perczel Dezső az új elnök, ki egyszer már viselte ezt a magas méltóságot. Hogy mi módon látta el azt akkor, abból is kitetszik, hogy a Ház valamennyi pártja örömmel állította ki neki a bizonyítványt arról, hogy mily elfogulatlanul, mily tárgyilagosan felelt meg kötelességeinek.

Apponyi gróf előde volt ő s mostime utóda is lett. A különbség a két személy között lényeges, de ez a különbség nem feltétele annak, hogy a képviselőház vezetése nem lesz olyan jó, mint Apponyi alatt volt. A vezetés csak — más lesz.

Mikor Perczel annak idején megvált ettől a méltóságtól, Apponyinak sem kellett sokat abban hagynia ama hagyományokból, melyeket Perczel Dezső hagyott maga után. És amit Apponyi gróf abban hagyott, az, amely kevéssé válhatott saját személyének hátrányára, a Háznak még sem volt előnyére.

Apponyi gróf engedte, hogy a szabadság kissé tulszárnyalja a rendet és az ő szelid keze alatt fejlődtek ki azok az állapotok, melyek megbénították a parlamenti gépezet működését.

Perczel Dezső olyan ember, a kinél az erély nem megy a merevségig, de az

enyheség sem megy a veszedelmes elnézésig. Tehát ő az a személy, a ki Tisza István regiméjét kiegészíti.

Perczel Dezső nagyon jól tudja, hogy mit jelent az országra nézve az elnöki szék ebben a Házban, mit jelent ez a Ház és annak szakadatlan működése. Ő tehát iparkodni fog, hogy a szó legigazabb értelmében minden oldal felé igazságot, de csakis igazságot gyakoroljon, mert csak így lehet előmozdítani és minden káros befolyástól megóvni a nemzet javát, mely Magyarországon a termékeny parlamenti munkálkodástól függ. Az elnök legjobb akarata is persze sikertelen maradhat, ha a pártok akarata a legjobban nem támogatja őt, és ezért is intézett az elnök mindjárt, az adott viszonyok között sokkal mélyebb jelentőséggel, mint előde, felhívást a pártokhoz, támogatásukat kérvén.

A parlamenti helyzet javulásának tünetei szaporodnak. Az ország unosuntig megunta a parlamenti utcai gyerkőcök csinytevéseit. Jól tudja az ország, hogy a kiméletlenség taktikájával még több eredményt elérni már nem lehet, ellenben éppen ez a taktika semmivé teheti a már kilátásba helyezett összes eredményeket.

Ha Tisza István miniszterelnök programbeszédének benyomása alatt a megfontoltság valóban mindenütt megtéríti a lelkeket, a tévelygőket felvilágosítja és győztesen előrenyomul, akkor éppen Perczel Dezső az igazi, az arra termett férfi, hogy az elnöki székből helyreállítsa az

annyira fontos egyensúlyt szabadság és rend közt, előidézza a parlamenti béke helyreállítását, hogy ezzel aztán a hasznos tevékenység új korszaka kezdődjék, melyet már oly epedve vár az ország.

A Ludovika-Akadémia új parancsnoka

A Ludovika-Akadémia új parancsnokává a honvédelemügyi miniszterrel kinevezett Nyíri Sándor helyettes pávai Vajna Albert vezérőrnagyot, a szegedi honvéd dandár parancsnokát nevezik ki. Vajna vezérőrnagy sz letésére nézve székely és vezérkari tiszt volt. Általában dicsérik úgy kiváló katonai képzettségét, mint általános humanisztikus műveltségét és szakörökben küszöbön álló kinevezését a legelőkeltebb megalégedéssel fogadják.

Uj államtitkárok. A „Budapesti Közlöny” november 7. száma hozta Makfalvy Géza és gróf Serényi Béla kinevezését. Előbbi a földművelésügyi, utóbbi a kereskedelemügyi minisztérium államtitkára lett.

Az állami tisztviselők sérelme. Az állami tisztviselőknél a fizetésrendezésüket elodáztató kormányprogram által kellett hangulatát jellemzi az a meghívó, amelyet „Az állami tisztviselők országos egyesületének tordai köre” kibocsátott. Ez a meghívó a következőképpen szól:

Az új kormány elnöke Tisza István gróf a képviselőház tegnapi ülésén elmondott programjával veszélyezteti az államtisztviselők helyzetének javítására irányított fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat törvényerőre emelését.

Egyáltalán a kormányelnöknek a tisztviselői kérdéssel tett megdöbbenő nyilatkozatát az állami tisztviselői kar szó nélkül nem hagyhatja, ennél fogva arra nézve, hogy a tisztviselői kar a fenyegető veszély elhárítása tekintetéből mit tehet és hogy mit tegyen? — holnap, november 8-án délelőtt 11 órakor

TÁRGYA.

Késői virág.

Késő virága az akácznak
Fehérik száraz lomb alól.
S a nyár ez elkésett virága
Résztevéően felém hajol.

S hervadó szárán mintha szólna:
Elkéstünk bizony jó uram,
Szivredre sem jó több tavasz már
S nekem sem lesz már több nyaram.

Vértesy Gyula.

Egy öreg újságíró életéből.

(Emlékezés Lichtenstein F. Lajosra.)

1829—1903.

Szigetvárott, a hős Zrínyi Miklós önfeláldozó vitézsége által megszentelt eme történelmi emléktű helyen született néhai Lichtenstein F. Lajos. E helyen

szívta magába már mint gyermek a honszeretet magasabb érzelmét, és ezen érzelem volt vezéresillaga, indító rugója minden tettének, cselekedetének egész életében.

A szabadságharc kitérősekor a nem rég lerombolt Uj-épületben elhelyezett tüzéradapród iskola növendéke volt. A nagy események híre természetesen behatolt az ifjakhoz is és lázas izgatottságba hozta az iskola magyar növendékeinek szívét, köztük a gyermek-ifjú Lichtenstein F. Lajosét. Nem sokat fontolgattak a fiúk, hanem tanáruk, a később híressé vált Makk generális vezetés alatt a harcztérre szeltek, hogy a hazáért és szabadságért harcoljanak és ha kell, életüket áldozzák. Lichtenstein. Görgei táborába jutott és a Jellasics ellen, Pákozdnál vívott véres csatában kapta a tüzkeresztiséget. Azonban genialitásánál fogva magasabb hivatást és nehezebb szerepet szántak neki azok, kik az események élén állottak. Kossuth Lajos mellé rendelték, a ki hivatalos futárjává nevezte ki. E minőségben az volt a feladata, hogy a kormány rendeleteit, titkos parancsait az ország különböző részeiben operáló hadseregek parancsnokaihoz juttassa, azokat nekik kézbesítse. Az egész ország ugyszólván egyetlen harcztér volt és a nagy vitéztés közben folyton a legnagyobb életveszélyben vitte táborról-táborra a kormány legfontosabb titkos rendeleteit, akárhányszor ruhája gomb-

jaiba varrva olyformán, hogy az apróra összehajtott irat a gomb magját alkotta, melyet megfelelő szöveggel bevonva, ruhájára varratott. Futári működésének legveszedelmesebb feladata volt a midőn Perczel Mór táborát a ráczok a magyaroktól elvagták és Lichtenstein a kormányzó és Battyány Kázmér rendeleteit a tábornok kezeihez juttatta. Egy szeneslegény öltönyébe bujva, szénporral bemázolt arccal a szenes kocsiáru út és csodamód sikerült ismeretlenül eljutni céljához. Hasonló életveszélyes megbízás volt az, midőn a Komárom várában körülrzárt Klapka György tábornoknak kellett a kormány sürgős utasításait kézbesítenie. Különös válságos és emlékeztető küldése volt, midőn Kossuth meghagyásából, ez ellenséges táborokon keresztül hatolva, Görgeyhez ment Gödöllőre, hogy őt a Dembinskivel való rögtönzi egyesülésre és együttes operációra hívja fel a kormány nevében. Egy szénászekér fenekén fekvő tetto meg az alkalomkor az utat — ötlen, szomjan, a szénától egészen eltakarva. Ellenséges katonák a csendesén ballagó szekeret utolérték és mivel gyanakodtak, szuronjaikkal a szénát keresztül-kasul szurkálták, szerencsére a nélkül, hogy az alatta fevő Lichtenstein megsérült volna. Ilyen és hasonló viszontagságok között érkezett a gödöllői táborba, hol Görgei Arthur tábornok sátorába vezetett, a tüzes és honszeretettől lángoló ifjú

a kir. törvényszék főtárgyalási termében értekezlet fog tartatni, melyre a tordai tisztviselői kör minden tagját tisztelettel meghívjuk. Torda, 1903. november 7-én. Solymosi Miklós, Harmath Domokos társelnök, Jakabos Mihály jegyző.

A Kossuth-párt hétfőn este tartott értekezletén sem az obstrukció mellett nem nyilatkozott, sem ellene nem foglalt állást, hanem nyílt kérdésnek hagyta, hogy a párt melyik tagja milyen állást önjait elfoglalni a válság kérdésében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház szombati ülésén Lukács László pénzügyminiszter betérjesztette az idemnitási törvényjavaslatot, a mely a jelen év végéig terjedőleg kér az állami bevételekre és kiadásokra vonatkozólag felhatalmazást.

Az idemnitási törvényjavaslat betérjesztése után megjelentek az elnökválasztást Elnökké 184 szavazattal Perczel Dezső választatott meg, alelnök pedig Jakabffy Imre lett. Perczel Dezső ezután bevonult diszmagyarban a jobboldal lelkes éljenzése mellett és megtartotta székfoglaló beszédét, jelezve, hogy működésében vezérolva lesz a törvénytisztelet, a hazaszabályok szigorú betartása és a királyhűség.

A jobboldal lelkesen megéljenzte ezen kijelentéseket.

Ezután a napirend szerint rátértek gróf Tisza István miniszterelnök előző napon elmondott programbeszédének tárgyalására, a mely alkalommal Kossuth Ferenc szólalt fel pártja nevében.

Kossuth Ferenc beszédét, a melynek második részében adminisztratív jellegű kérdések fejtegetése foglaltatott, pártja vegyes érzelmekkel fogadta. A harezias elemek ezen adminisztratív jellegű kérdéseknek a discussióba való bevonásában ezélatot láttak arra nézve, hogy az ellenzék figyelme a nemzeti követelésekről eltoreltessék; ellenben a párt mérsékeltabb tagjai minden tekintetben teljesen helyeslik Kossuth Ferenc beszédét.

A miniszterelnök programja fölötti vitát hétfőn folytatták.

November 9-én Molaár Jenő, Kubik Béla és Vlád Aurél napirend előtti felszólalásai után Holló Lajos bírálta a miniszterelnök programját. Holló után Zichy János a néppárt elnöke kritizálta a programot, majd Tisza István gróf miniszterelnök reflektált a Kossuth, Holló és Zichy felszólalásaira, mely után a vitát másnapra halasztották el.

Tisza programjáról.

Ama reményünk, hogy az obstrukció vizei nem nagy idő múltán elfolyának és ismét szilárd földet kapunk lábunk alá, örvendétesen beteljesedett. Az agyonbeszélési vitát a képviselőházban befejezték és Tisza István gróf kifejtette kabinetje programját. Sőt mi több: az egész Ház megtisztelő figyelme mellett és zavartalanul tehetett ezt. Az ellenzék közbeszólások nem hágták túl a rendes mértéket a helyenkint az ellenzék egyes részei képtelenek voltak helyeslésük jeleit adni. Ezzel az orvoslás útján eléggé nem becsülhető haladást állapíthatunk meg és talán nem vagyunk túlvérmesek, ha azt a további reményünket fejezzük ki, hogy csakhamar egészen rendes kerékvágásba jövünk.

A mi Tiszának a képviselőházban előadott kormányzati programját illeti, érteni való, hogy az lényegében majdnem teljesen fedi a főrendiházban kifejtettet. Csak hogy a képviselőházban sokkal kimerítőbben, részletesebben beszélt a miniszterelnök, a mit tekintve azt, hogy az egyes kormánykezítők előbb a képviselőházban kerülnek tárgyalásra, és tekintettel arra a körülményre, hogy a képviselőházban akadt meg a kormányzati és parlamenti apparatus, könnyen meg lehet érteni.

Ama beszéd felépítése, melyben Tisza miniszterelnök a kormány programját kifejtette, szinte klasszikusan egyszerű volt. Alapozlopát az a kijelentés képezi, hogy a kormány szabadelvű és nemzeti irányt akar követni. Hogy kétely ne férhesen hozzá, hogy a kormány mit ért alatta, igen érthető kommentárt ad Tisza István gróf liberalizmus alatt azt a szabadelvű fe fogást érti, mely nem csillogó frázi sokkal, akar elvakítani, hanem türelem által teszi lehetővé a különböző nézetet valló emberek békés együttélését és nemzeti alatt az az intenzia, folytonos munkát érti az egységes nemzeti állam érdekében, amely munka szükségtelenül nem érinti a nemzetiségek érzékenységét, vagy éppen jogkörét.

Hogy Tisza István, gróf a pénzügypolitikai és gazdasági kérdéseknél sokáig időzött, könnyen érthető. Ez az állá nferfi ismeri azok fundamentális fontosságát és miután valószínűleg attól tart, hogy az utolsó évek pangása majd utólag érvényesülhet teljes sulyával az államháztartásban, inkább sötétebbnek mintsem tulságos derűnek festette a helyzetet. Ha senki ok látszik fennforogni a tisztviselői fizetések felemelésének kérdésénél is. Nem tévedünk, ha felteszszük, hogy a kormány csak igen messzemenő óvatosságot gyakorolt, midőn az illető passzust programjába felvette, de nem fog abba a kellemetlen helyzetbe jutni hogy aggályát tettel is megerősítse.

Hasonló értelemben fogjuk fel a beruházási ja-

vaslat bejelentett revízióját is. Bizonyval nem fogja a revízió előidézni a segítés elnyújtását, vagy lényeges halasztását.

Ami a szavazati jog bejelentett reformját illeti, a miniszterelnök azavaiból arra következtethetünk, hogy ebben az ügyben csak lépésről-lépésre megyünk előre és mit sem fogunk elhamarkodni. Épp így a n p iskolák államosításának kilátásba helyezett készletelésében az állami tekintély vagy a szabadelvűség bizonyos engedékenységet kell látnunk, mert bizonyval van számos felokozati iskola, melyek tökéletesen és egész korrekt módon teljesítik hivatásukat és így az államosítások teljesen felesleges teher átvételével lenne egyenlő. E tekintetben különösen az új közoktatásügyi miniszter, Berzeviczy Albert neve a képzhető legjobb garanciát adja.

Az is igen örvendétes, hogy a kormány komolyan gondol arra, hogy a városok terhen könnyítsen és ezáltal előmozdítsa továbbfejlődésüket. Ezt az akciót a legaldásdusabb következmények fogják kísérni, mert amit az állam a vámon veszít, bőven behozza : révén.

Befejezzük cikkelyünket, a nélkül, hogy a kormány programját egészen kimerítettük volna, mert hisz a vita folyamán, mely a program felett meg fog indulni, bőséges alkalmunk lesz még, hogy arra visszatérjünk. Reméljük, hogy a program megvalósulása nem fog sokat vártni magára és hogy mindazt, amit mulasztottunk, módunkban lesz gyors lépésben behozni.

NAPI HIREK.

— Nyugalomba vonuló főigazgató. Téglás Gábor főigazgató, a dévai főreáliskolának vezetője harminczhárom évi szolgálat után beadta nyudijazás iránti kérvényét. A vallás és- közoktatásügyi miniszter Göllner Károly pozsonyi főreáliskolai tanárt bizta meg a dévai főreáliskola s az e mellett fennálló internátus vezetésével.

— Uj tanár. A sepsiszentgyörgyi „Székely-Mikó-tanoda vallastanárává az erdélyi ref. egyházkerület hétfői közgyűlésében egyhangulag Molnár Lőrincz, kolozsvári hídelvei ref. papot választotta meg. Az új tanárban a Székely-Mikó tanoda jelesen képzett, intelligens tanerőt nyert. Helyébe Kolozsvárra minden valószínűséggel kézdívásárhelyi Czirmai Zoltán, volt püspöki titkárt, jelenleg ko árvári papot fogják meghívni.

— Papszentelés. Az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlésével kapcsolatosan mult vasárnap történt meg 13 ifju papnak felszentelése, szokott lélekelmél ünnepeké közt. A felszentelt papok közt van, a kézdívásárhelyi egyház 3 volt segédlelkésze: Bartha

írásbeli megbízatásán kívül, élő szóval, komoly lelkesültséggel is felszólitá Görgeit, hogy a kormánynak engedelmességet hazafias kötelesség. Görgei a katonai fegyelmet és saját személyét megsértve látván, a kormány futárt feleletre sem méltatva, oda kiáltott tábori főnökéhez, Bayer alezredeshez: „Lőjjetek főbe!” Csak Bayer emberszeretete s jóindulata mentette meg életét. Kossuth ezt az eredménytelen küldetést tartotta a magyar szabadságharcz bukása okának. A különös véletlen úgy hozta magával, hogy évek multán Lichtenstein visegrádi nyalója mellett Görgei Arthur is tanyát ütött s ott nyaralt egymás szomszédságában az a két férfiú, a kit oly különös körülmények hoztak össze. — A szabadságharcz leverése után Lichtenstein F. Lajosnak is menekülnie kellett. Nagy merészség volt, de mégis Bécsnek vette útját egy oda induló hajón. Utóval nélkül előre láthatólag lehetetlenség lett volna a szigoruan őrzött partokon kiszállani. A generális és merész ifju ekkor az utasok között egy osztrák generálist pillantott meg. Hozzá szegődött és oly élénk és érdekes diskurzusba keverte a generalist, hogy az Bécsbe érkezvén, tovább hallgatta az érdekes beszédét, karonfogta a fiatal embert és úgy karöltve lépték át a hajó hidat a nélkül, hogy valakinek is eszébe jutott volna utlevelet kérni. Lichtenstein először Poroszországba menekült, a hol egy földbirtokosnál kapott alárendetlebb állást. És ott, a hol kezdetben saját kezével tartotta az eke szarvát, rövid idő alatt genialitása révén jószágfelügyelő lett. A fenkölt lelkületű ifju azonban nem bírt megelégedni csupán a

fizikai munkával. Üres óráiban tollat ragadott és a magyar ügyeket tárgyaló oly cikkek láttak tőle napvilágot, melyek az osztrák policzia haragját felidéztek és az író kiadatását kívánták. De a kónisbergi orosz konzul segítségével folytán az elfogatása végett megjelent esandörök már csak hült helyét találták. Hamburgban egy Angliából vitorlázó hajóra szállt. Az osztrák rendőrgyöngök nyomon követte, utol is érte, a hajó kapitányától átadását követelte, de a matrózok, kiket hegedűjátékával már előbb órákig mulattatott, pártjára keltek s keroken kijelentették, hogy ha annak a magyar menekültnek — ekkor már tudták kilétét — egyetlen hajaszála meggörbül, menten felhúzzák a horgonyt, a hajót elindítják, az osztrák rendőrgyöngöket pedig embereivel együtt utánuk meg a tulajdon kapitányukat a tengerbe hajtják. A kapitány elég okos volt, engedett emberinek és így Londonban szerencsésen partra szállította menekült utasát, ki utközben is hegedűjáték malattatta életmentőit, a derék matrózokat, ezek meg egész uton minden jóval, a mi csak kitelt tőlük kedveskedtek neki.

Angliában terhes napokkal kellett megküzdnie annál inkább, mert nemes büszkesége minden anyagi segélyt visszautasított, és inkább két keze munkájával kereste meg a kenyerét, semhogya alamizsnát fogadott volna el azoktól, a kik jó szízzel gyűjtöttek a Londonban élő magyar menekültek támogatására. Sok honfitársa le is nézte őt, mert elég helytelenül lealacsonyítóbbnak tartották a becsületes munkát, mint a kegyadományok elfogadását. — Az általános

megkegyelmezés után őt is haza hozta a honvágy, bár akkor már virágzó beviteli és kiviteli üzlete volt Londonban. Eppen halála napján, okt. 29-én volt negyvenedik évfordulója, hogy a Magyar-Földhitelezet szolgálatába lépett. Ebből az állásból kifolyólag kapott egyszer egy nagyobb, milliókra rugó ügylet költésére megbízást a frankfurti Rothschildhoz. Jellemző Magyarország akkori állapotára a fogadgatás, melyben Frankfurtban részesült. Rothschild kijelentette, hogy Magyarországról mit sem tud, de nem is akar tudni, különben pedig jelenleg sokkal fontosabb ügyben van elfoglalva. Ez a sokkal fontosabb ügy valami rittergütsbeszítőnek a 10.000 márkás váltója volt.

Midőn a költő jóslata: „me virrad még valaha!” kezdett a megvalósulás reményével biztatni, Deák Ferenc kezdesére, kívánságára, az ő és gr. Andrassy Gyula támogatásával megállapította a legelső magyar könyvnyomtatású lapot, a „Pester Correspondenz“-et, melynek hasábjain a legelső államférfiak és publicisták közreműködése mellett sikerrel verte vissza a haladó önkényuralomnak Magyarországra ellen a külföldi sajtóban szert rágalmaikat. Ugyancsak a „Pester Correspondenz“ révén hathatósan előkészítette a közvéleménybe belovított Deák nagy művét, a 67-ki kiegyezést és nagy része volt annak keresztülvitelében is. Kényes szerep jutott neki a 75-iki fuzió létrejöttében; egyebek közt ő oszlatta el, Pápay Istvánnal, a királyi kedves és bizalmas emberével való intim viszonya révén, a magasabb régiókban a balközép vezőférfiaival szemben uralkodott fagyos,

János, jelenleg sepsimagyarósi, Czizmai Zoltán, jelenleg kozári és Ósz Lázár téri, illetve újabb karatna-völgyi ref. pap és Mirtse Ferencz teleki ref. ifju pap.

— **Kinevezés.** A kézdívásárhelyi kir. adóhivatalhoz Vaska Béla érettségire tett ifju díjtalan, adóhivatali gyakornokká neveztetett ki.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Hinléder Jenő kovásznai ügyvédjelöltet az ottani kir. járásbíróvához kir. ügyészségi megbízottá nevezte ki.

— **Uj gondnok.** A kézdívásárhelyi r. k. főgimnázium világi gondnokává Gróf Majláth Gusztáv-Károly püspök, a boldogult Pota József főispán helyébe Dr. Bónffy Zsigmond ügyvédet nevezte ki. E kinevezés annak a széles körű tevékenységnek méltó honorálására, melyet az új gondnok főgimnáziumunk kifejlesztése, alapítványok gyűjtése körül éveken át kifejtett s ezért az érdekeltek körében általános megelégedést okozott. A főgimnázium tanári kara megleghangú átiratban fejezte ki őszinte gratulációját, a melyhez mi is késő örömmel csatlóljuk a mi legjobb szívesen kívánatainkat is.

— **Közgyűlés.** A „Kézdívásárhelyi Ötágyesület“ nov. 10-én ke. den délelőtt tartotta meg évi közgyűlését a r. k. főgimnázium rajztermében. A közgyűlést megelőzőleg ünnepélyes szentmise volt szentségimádással. A szent misét Balázs Ferencz esperes mondotta, alkalmi szent beszédet Bagoly Mihály polyáni plebános tartott. A közgyűlést, melyen vidékről is sokan vettek részt, Báró Apor Jánosné, egyesületi alelnök nyitotta meg. Rövid, esinós beszédében hálás szavakkal emlékezett meg a 30 éves egyesület lángbuzgalmu alapító elnöke: a beteg Szentkoreszty Stephanie bárónéról s szívből kívánt neki Istentől javulást; majd tisztelettel adózott az egyesület elhunyt buzgó alelnöke: Welneritter Györgyné emlékének: s indítványára a boldogult emléket jegyzőkönyvileg örökítették meg. Az ünnepzéssel fogadott elnöki megemléző jegyzőkönyvre imi határozták s mindjárt utána felolvasták Gróf Majláth G. Károly püspök leiratát, melylyel az egyesület igazgatójává Balázs Ferencz esperest nevezte ki. Ünnepzéssel fogadták s lemondott Bálinth László kanonok főesperesnek érdemudis igazgatói működéséért Balázs F. indítványára hálás köszönetet nyilvánítottak. Majd az új igazgató: Balázs esperes tartotta meg székfoglaló igazgatói beszédét, lelkesen beszélve a vallás szükségességéről, az egyesületnek az oltári szentség imáadásában nyilvánuló magasztos czéljáról, a szegény templomok segélyezésének áldásos voltáról stb. A közgyűlés áhitattal hallgatta meg a szép beszédet s azt jegyzőkönyvre imi határozta. A titkári, illetve pénztárosi jelentést terjesztette elő László József t. esperes-plebános. A közgyűlés a buzgó tisztviselőnek elismeréssel adta meg

a szokott felmentvényt. A jövő év tavaszán egy társulat rendezését elhatározván a közgyűlés, a tisztújítást ejtették meg id. Dávid Istvánné korelnöksége alatt. A választás eredménye a következő lett: Elnök helyettesítő alelnök; Báró Apor Jánosné (Torjáról), alelnök: Jakab Istvánné, pénztáros: László József lemhenyi esperes, titkár-főjegyző: Sólom Géza gelenczei, aljegyzők: Bagoly Mihály polyáni és Sipos Károly szentkatolnai plebánosok, tárnok: Száva Dávidné. A közgyűlést Balázs Ferencz igazgató és Báró Aporné alelnök köszönetet nyilvánító, elismerő és buzdító beszédeivel ért véget.

— **A Katalin estély.** A kézdívásárhelyi „Kereskedő Ifjak Társulata“ szokásos Katalin estélyét e hó 28-án, szombaton este fogja a tanácsház dísztermében megtartani. A mint értesülünk, a műsor igen érdekes lesz. városunk és vidéke intelligenciájának tagjai közül igen sokan fognak közreműködni a hangversenyen, melynek kiváló pontjait fogják alkotni azok az élőképek, melyekben legszebb, legcsinosabb lanyaink és legügyesebb gavallérjaink veendenek részt. A részletes műsort lapunk jövő számában fogjuk közreadni.

— **Meghívó.** A Kézdívásárhelyi Jótékony Nőgyűlet 1903. november hó 15-én, (vasárnap este) a helybeli szegények és a polgári leányiskola javára, a városház helyiségében Filler-Estélyt rendez. Özv. Cserey Jánosné, n. e. elnök, Özv. Nagy Mózesné, n. e. t. alelnök, Székely Jánosné, n. e. alelnök, Ifj. Jakab Istvánné, n. e. alelnök, Özv. Török Bálintné, n. e. ellenőr, Ifj. Tóth Istvánné, n. e. gazda, Kiss Károlyné, n. e. t. pénztáros, Bankó Irán, n. e. pénztáros, Balázs Mártonné, n. e. jegyző, Vargha Béla, n. e. titkár, Balázs Márton, n. e. titkár, Biró Sándor, n. e. jegyző. Műsor; 1. Nyitány; a helybeli zenekar által. 2. Felolvas: Domby Lajos főgimn. tanár. 3. Szavalt: Bitai Béla ur. 4. Énekel: Both Mihály ur. 5. Monolog: előadja Czetz Margit k. a. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj 100 fillér. Felülfizetéseket a jótékony czél érdekében köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. A legközelebbi fillérestélyek 1903. nov. hó 21-én és decz. hó 5-én fognak megtartatni.

Székely gazdák segítése.

Felhívás.

Az erdélyi magyar fajta tenyész tehén és üsző állomány fenntartása és fejlesztése czéljából a székelyföldi m. kir. kormánybiztosság 100 tenyész tehén és üsző bevásárlásával és ezeknek a Gazdasági Egyesület működési területén, tehát Kézdívásárhely és a kézdi járásban leendő kiosztásával az alulírott Gazdasági Egyesületet méltóztatott megbízni a m. kir.

goraművész és a kanadai Montrealtban a Royal Victoria College igazgatónöje: Georgette Melbourneban (Ausztráliában) Peterson Franklin egyetemi tanár neje. kitűnő festőművész; Mariska opera énekesnő és a szegedi városi zeneiskola énektanárnöje; Leonie szerzemény, érzéssel teli, bájos dalokat szerző; két szerzeményét csak a napokban adta ki Rózsavölgyi; Dóra, az ismert hangversenyekesnő.

Lichtenstein F. Lajos a társadalmi életben a legszeretettelőbb emberek egyike volt, kartársaival szemben az áldozatkészségig előzőkeny és kedves. Munkatársainak száma az évek folyamán légióra szaporodott fel, de ezek nem a nagy kapuskodó, ridog princípálistá váltak, hanem a „kedves Lajos bácsi“-t tisztelték és szerették benne.*

Igen; sokan, nagyon sokan vagyunk, kik szeretettel gondolunk erre az öreg újságíróra, a kedves „Lajos bácsi“ ra.

E szerető megemlékezés szerény virágaiból fonjunk koszorút és szeretetünk jelölül tegyük le azt „Lajos bácsi“ sírjára!

H.

* Alkotása, a „Pester Correspondenz“, mely két évtizednél hosszabb idő óta a francia „Correspondance de Pest“-tel bővült, a család kiadásában tovább is fennmarad és a külföldi s a magyar vidéki sajtó részére teljesít igen becses informatív szolgálatot.

földművelésügyi miniszterium által megállapított és alább felsorolt módzatok figyelembe vételével:

1. A kiosztott tehén, vagy üsző a vételár és 4 % -os kamata teljes visszafizetéséig az államkincstár tulajdona marad, ez idő alatt tehát el nem idegeníthető.

2. A tehének ára 3 részletben fizetendő vissza, mindenik részlet az év november havának első napján. Egy éves és két éves üszők vételára pedig két részletbe lesz visszafizetendő s a visszafizetés azon év november havának első napján kezdődik, a melyik évben az üsző három éves korát betöltötte.

3. A kiosztott üsző vagy tehén az érték 80 % -ig az államkincstár terhére biztosítottatik.

Felkéretnek emlídfogva a kézdi járás gazdái hogy a kik magyar fajta tehén, vagy üsző borjút óhajtanak kapni, azok 10 nap alatt akár szóban, akár írásban Zajzon Sándor polgári isk. tanár, egyleti titkárnál jelentkezzenek Kézdívásárhelyen (Uj ut.)

Azokban megjegyzendő, hogy a m. kir. székelyföldi kormánybiztosság utasítása szerint, csak oly gazdák jelentkezhetnek, a kik kellő biztosítékot tudnak nyújtani a vételár visszafizetésére, a mit különben két fizető kezesség az aláírásával is biztosítani kell.

A szépen fejlett magyar fajta tenyész tehének és üszők a kiosztásban részesedő gazdák által barhonnán tetszés szerint választhatók és egy, a jelentkezések után a Gazdasági Egyesület által megjelölendő napon, átadás alkalmával fognak kifizettetni. Kézdívásárhely és Vidékének Gazdasági Egyesülete nevében:

Kézdívásárhely, 1903. november 10-én.

Dr. Sinkovits Ottó, Zajzon Sándor,
elnök. titkár.

Közönség köréből.*)

Lapunk egyik számában felszólalást közöltünk a vasuton beteg, közveszélyes egyének szállításának szabályozása tárgyában.

Erre újabbán a következő értesítést kaptuk a m. kir. államv. sutak forgalmi főnökségtől:

7728. szám.

A „Székelyföld“ hirlap tek. Szerkesztőségének Kézdívásárhely.

Folyó év október hó 20-án kelt becses értesítést megkaptuk — s azt — miután a felsorolt esetekben a t. Czim nyilatkozata szerint is közeinket mulasztás nem terheli, ellenük büntetőleg nem járhatunk el, hanem a panaszt — bár a beteg személyek szállítása a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 8311/903. V. A. sz. rendeletével (L. vasuti. üzletszabályzat VI. pótlékának 20. §. 2. pon. ját) részletesen van szabályozva, illetékes elhíralás és az ezután szükséges további intézkedések megtétele végett felsőbb hatóságunkhoz fölterjesztettük Brassó, 1903. november hó 5-én.

A forgalmi főnök.

Olvashatatlan névalírással.

* E rovatban közöltékért a beküldő felelős.

Szerk.

HIRDETÉSEK.

Egy teljesen jó, rövid
ZONGORA
s több
butor és lámpa
jutányos áron

= ELADÓ =
Hoffmannénál
a gelenczei füresz-telepen.

(223. 2-2.)

hideg tartózkodást. Megbecsülhetetlen szolgálatot tett a magyar vidéki sajtónak, a mennyiben ő volt az, aki e sajtó évek nehéz munkájával hatalmas tudására a szó való értelmében felrázta és az e hatalomban rejlő prorogativ erőről az intéző köröket is, sok fáradság árán, meggyőzte. Erre az impulzust egy Bismarkkal folytatott beszélgetése adta, aki úgy nyilatkozott előtte, hogy a német vidéki sajtó támogatása nélkül nem tudta volna keresztül vinni a német egységet és nem tudott volna 66 ban Ausztriával oly méltányos békét kötni. És valóban, aki összehasonlítja a magyar vidéki sajtó 15-20 év előtti állapotát a maival, lehetetlen, hogy az óriási fellendülés láttára megvonja tőle az elismerést, tartozzék bármely politikai táborba.

Pártolta az összes művészeteket és nem egy élő magyar művész neki köszönheti tudását és mai hírnevét. Barátságot tartott jóformán minden nagy művészünkkel, Liszt Ferencztől és Munkácsy Mihálytól végig. A zenét maga is művelte, pompásan hegedült, több szerzeményét ma is játszik a katona zenekarok, Erzsébet királyné halálára írt gyászdala pedig már a klasszikus zene birodalmába tartozik. Nagy híre volt annak idején hegedű-gyűjteményének, mely tíz darab eremonaiból állott, melyeket 40 ezer forintba becsülték és a bécsi kiállításán általános feltűnést idéztek elő, sőt a király Ő feléje tetszését is megnyerték.

Sokat áldozott gyermekei nevelésére. E tekintetben semmi áldozat sem volt neki nagy. De volt is érte öröme. Leányai közül Klára elsőrangú zón-

Szám: 593 1903. végreh.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kovásznai kir. járásbíró 1903. évi V. 303/2. számú végzése következtében Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt a kovásznai ev. ref. egyház javára, Szőresei János s társai ellen 153 K., s jár. erejéig 1903. évi július hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján már lefoglalt és 710 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szekér, lovak, tehén és borjúk, valamint sertések nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kovásznai kir. járásbíró 1903-ik évi V. 303/2. számú végzése folytán 153 korona tőkekövetelés, ennek 1903. évi január hó 12 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 46 K. bíróilag már megállapított költségek erejéig Szőrese községében id. Szőresei János házában a helyszínen leendő eszközzésére 1903. évi november hó 17-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitézetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényezikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kovászna, 1903. október hó 31.
(227. 1—1.) **Sylvester Károly,**
kir. bír. végrehajtó.

Sz.: 3632—903. tlkvi

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kovács János és neje végrehajtónak Fazakas Ilona végrehajtást szenvedő elleni 240 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi királyi törvényszék, a (kovásznai kir. járásbíró) területén levő, Tamásfalva község határában fekvő, a tamásfalvi 371. sz. tjkvben. 306. hrsz. ingatlanra 354 kor., az 578. hrsz. ingatlanra 120 kor., a 377. sz. tjkvben 115, 116. hrsz. ingatlanra 849 kor., a 384. hrsz. ingatlanra 86 kor., az 583. hrsz. ingatlanra 24 kor., az 584. hrsz. ingatlanra 274 kor., az 585. hrsz. ingatlanra 12 kor., a 486. sz. tjkvben 579. hrsz. ingatlanra 99 kor., az 580. hrsz. ingatlanra 172 kor., összesen 2000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi december hó 1. napján délelőtt 9 órakor Tamásfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladtnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál

előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A kir. j.-bíró, mint tlkvi hatóság. Kelt Kovásznán, 1903. évi szeptember hó 9. éh.

Száva s. k.
kir. albiró.

228. 1—1.)

Sz. 724—903. végreh.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kovásznai királyi járásbíró 1903. évi V. 369/2. sz. végzése következtében Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt Lőcsei Teréz s társai javára, Lőcsei Zsigmond ellen 1000 K. s járuléka erejéig 1903. évi szept. hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján már lefoglalt és 685 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szekerek, széna, ló, borjú, fejős tehének és tűzifa, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kovásznai királyi járásbíró 1903-ik évi V. 368/2. számú végzése folytán 1000 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1903. évi május hó 9-ik napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/3 százalékos váltó díj és eddig összesen 192 kor. — fillérben bíróilag már megállapított, költségek erejéig Papolec községében a Lőcsei Zsigmond házában leendő eszközzésére 1903. évi nov. hó 14-ik n. d. u. 1 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,

hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kovásznán, 1903. évi október hó 26. napján.

(226. 1—1.) **Sylvester Károly,**
kir. bírósági végrehajtó.

Benkő István ur mellett
**Özv. Kovács
Izráné** lakóháza
örök áron

ELADÓ.

Értekezni lehet Özv.
Szöcs Dánielével.

224. 2—3.

IFJ. JANC SÓ MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kornak megfelelő, teljesen

ÚJKÖNYVNYOMDÁT

rendeztem be, ellátva azt a legújabb fajta gyorsajtókkal, többfele segédgépekkel,

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, díszítésekkel. Ez időtől fogva sem kiméltem költséget, fáradságot s minden igyekezettel a rohamosan fejlődő korrall lépést tartva, **könyvnyomdám gőzerőre is berendeztem**, azután is több rendben láttam el **újabb és újabb fajta felszerelésekkel**. Időközben kívánatosnak láttam, hogy **könyvnyomdám**

KÖNYVKÖTÉSZETTEL

is kibővitsem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkiméltem sok kellemetlenségtől és a tulságos magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

ÚJ KÖNYVNYOMDÁMBAN

minden e szakmába vágó munkálatokat, u. m.: folyóiratokat, díszműveket, falragaszokat, gyászlapokat, községi és ügyvédi nyomtatványokat, eljegyzési-, menyegzői- és bál meghívókat stb. stb. stb. **rendkívüli olcsó árak mellett, izlésesen, csinosan állíthatok elő, pontos kiszolgálás mellett.**

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdámban készült mindennemű nyomtatványokért, úgy annak csinos kiviteléért teljes felelősséget vállalok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. október hó.

Mély tisztelettel:

Háromszékvármegye nyomtatvány szállítója,

IFJ. JANC SÓ MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSES MUNKA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.